

10

ASSERTIONES IURIDICO-POLITICÆ.

DE
JURE VENANDI.

Desumptæ ex lib. 41. ff. tit. 1.

Q V A S
Auspice DEO Trino & Vno Deipara-
que Virgine.

AVTHORITA-

TE ET CONSENSV NO-
BILIVM, STRENVORVM, MAGNIFI-

corum, Clarissimorum atq; Consultissimorum Virorum, &c. Magnifici Domini Rectoris, Spectabilis Domini Decani, &c. Dominorum Seniorum Inclytæ Facultatis Iuridicæ, Sac. Cæs. Majest. Consiliariorum, &c. Adeoque totius amplissimi Iuris Consultorum Collegij in antiquissima ac celeberrima Univer-
tate Viennensi.

P R Æ S I D E

Nobili Clarissimo & Consultissimo Viro.

DNº FRIDERICO Gruner/
J.V. Doctore, Inclytæ Facultatis Iuridicæ pro tempore
Decano, nec non in prædicta Uniuersitate Pandectarum
Professore ordinario, &c. Domino Fautore & Patrono suo
colendissimo.

PUBLICÈ DISCVTIENDAS PROPONIT

CHRISTOPHORVS BALTHA-
SAR à METTNIZ, Eques Inclyti Archiducatus
CARINTHIAE, Iuris Vtriusq; Candidatus

*ANNO M. DC. LII. die 23. Mensis Julij horis pomeridianis, in publico Au-
ditorio D. D. Iuris Consultorum.*

VIENNÆ AVSTRIÆ, Typis JOANNIS JACOBI KURNER,
Inferioris Austriae Typographi.

convent usus cum usufructu in eo, quod isdem modis constituitur, quibus
usufructus constituitur, et isdem in modis finitur, sicut hic
in p. et in l. i. ff. de usu et habit. conveniunt et in alijs quibus-
dam casibus, nempe quod uterque sit servitus quae a re personae debet
l. i. ff. de servit. item quod uterque in eisdem rebus tam
mobilibus quam immobilibus existere possit, sicut et 2. hic
item quod in utroque casibus probanda sit, utram supra in
explicita definitione dictam est, nihilominus tamen in
multis in quibus differunt, si quod is qui usum habet, rebus in
ad usum ubi possit, et non frui, hinc merito particula
fructu in definitione omissa est. 2. differunt, quod usufructu-
arius utilitatem sui usufructus in alium transferre, et
modicam, seu pro parte fructuum alteri vendere,
locare, aut redere possit. Jure tamen usufructus aius
se permanente, quod usufructus facere nequit, sicut hic
et l. sed nec locabunt ff. in p. ff. si l. l. arbor: 12.
si usus: 2. ff. de usufructu. 13. infra est, quod is qui
usufructum domus habet, non tamen in ipsa habitare sed in
aliis ad se recipere nisi domum alteri locari possit
d. l. arbor: 2. 2. is qui usum domus habet non nisi cum
suis et cum uxore, liberis et familia eam
inhabitare aliquando in hospitium recipere possit, sicut
is h. t. l. 2. ff. l. ceterum 4. ff. eodem. 4. differunt
quod is qui pecoribus et fumentis usum habet lanam, pilum
factum, lac &c. non possit percipere, et fumentis non nisi ad
arandum, et ad cetera ad quae apta sunt pecoribus a ad
stercorandum uti possit, ita tamen ut modico lacte uti
non prohibeatur, sed etiam pecoribus h. t. quod non usufructum
pecoribus habet, tam factum lac, pilum et lanam percipit
quia via ista in fructibus numerantur sicut in pecud. 137.
sup. de rerum divisi. 5. differunt usufructus ab usu, quod
usufructus factus percipitur, et non cum sumptibus ad hanc
legem transmittat, usufructus autem factus quibus usus non transmittat
sed is qui ad proprietarium redeant l. uti frui ff. si
posse l. 4. ff. si usufructus pecoribus, et alia in usu-
fructum et usum differunt, quas videre est apud doctores hic.

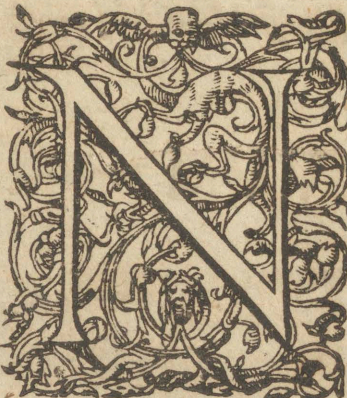
Ad h. sed si cui et sequentem.

ILLVSTRISSIMIS, RE-
 VERENDISSIMIS, PERILLVSTRIBVS, AC
 GENEROSIS DOMINIS, DOMINIS

INCLYTI ARCHI-
 DVCATVS CARINTHIÆ

STATIBVS
 DOMINIS ET PATRO-
 NIS MEIS COLENDISSIMIS
 AC GRATIOSISSIMIS.

*Orum hodie in amplissimo IVRISPR
 DENTIAE campo Venatorem acturus, ip
 in retia incidi STATVS INCLYTI, qu
 dum Vestrae mihi texuerunt Gratia, Amo
 tetendit: in tam beatam utro me captiv
 tatem intuli, nunquam forte liberiori po
 su ad futura mea commoda emer surus, qu
 cum favor Vester me quam arctissime constrinxisset. Ita ne
 pe Illustres animos semper comparatos esse vidimus, ut quod in
 se ipsis cum immortalis sua gloria exprimunt; hoc etiam in ali
 nis suspiciant, id vero maxime quod cum salute Patriae semper
 fuit conjunctissimum; quanquam qui IVRISPRVDENTIA
 conjunctius? quam scilicet Custodem legum, equitatis vindicem,
 magistram morum, firmamentum populi, concordiae vinculum,
 Lucem Senatûs, Consilij oculum, animam Curiae, vitam Orbis*

pridem sapientissimi quiq; rerum aestimatores suspexerunt,
eradicarunt. Hæc enim est, quæ jucunda pacis oia, ne
osa sint, erudit à lite discutit in Curia, hæc hostibus metam fixit,
q; legum obstaculo totam iniqui belli incumbentem Patriæ
olem non semel continuit: Et quem nec murus, nec armatus
litum cuneus à populi excidio hostem repulit, eum sæpè una lex
quirit æquitatis. Neq; enim prius INTER ARMA LE-
ES SILENT, quàm cum hinc aures Marti armorum obtun-
strepitus, inde clamare cessat IUSTITIA, ne tunc quidem
tuta, cum linguam hostili ferro amisit. Verùm id minimè in-
tuti mei est, INCLYTI STATUS, ut illius nunc scientiæ
udes prosequar, cuius gloriam illustrissimis jam pridem Vestris
Patria Et Populo designatis consiliis in Vobismetipsis expref-
is; Id unum votis meis abunde sufficiet, ut quam studii
ei Iuridici partem Amori Et Honori Vestro demisse dedico, il-
m Et Vos eo animo excipiatis, quem sibi jure suo amica Po-
tati IUSTITIA semper vindicavit. Vivite, valete Ego
m in retia Vestra spontè incidi, agite, ut possessio mei sit primi
upantis. Ita vovet.

INCLYTORVM STATVVM

Servus Et Client

CHRISTOPHORVS BALTHASAR
à METTNIZ Eques Carinthus,
J. U. Candidatus.

THESIS PRIMA.

Venatio (a) est jus seu facultas libera (b) investigandi, prosequendi, capiendique feras (c) in nullius dominio existentes (d) jure divino (e) gentium (f) & civili (g) permessa.

(a) Venatio à ventis seu venis dicta *juxt. Pontan. vol. 3. progym. p. 2. coll. 77. Arumæus vol. 3. de jure publ. pag. mihi 818. multiplex in jure reperitur.* Alia enim dicitur oppressiva hominum. *Machab. c. 7. v. 2. Ierem. c. 16. v. 16. Psal. 91. v. 3.* alia bestiaria seu arenaria. *l. 1. §. removet 6. ff. de postul. Nov. 105. c. 1.* alia adulatoria, qua quis blandis & mellitis verbis à pseudopoliticis irretitus capitur., *uti Cic. ad Heren. pro Cluent. laudem venari & occupari dixit:* alia saltuosa, quæ fit in saltibus clamore & canibus, *ut ait Wesenb. in parat. lib. & tit. hoc n. 7.* aëria alia, quæ alias aucupium appellatur *L. 3. §. 1. ff. eodem d. Wesenb. hoc lib. & tit. n. 7. Schneid. in Instit. lib. 2. tit. 1. n. 6.* alia aqualis, quæ piscatio appellatur. *§. fera 12. Instit. hoc tit. hæ autem tres species, nimirum Venatio, aucupium, & piscatio, sub genere suo pro uno eodemq; hic sumuntur l. 2. & 3. hoc tit. §. Instit. eodem Wesenb. hoc lib. & tit. d. n.* (b) dicitur jus seu libera facultas loco generis, eo quod nomine juris seu facultatis jura tam realia quam personalia comprehendantur. *tot. tit. Inst. & ff. de servit. additur cum unicuiq; ea competat l. 1. ff. hoc tit. Andr. Fachin. in controvers. juris lib. 1. cap. 1.* (c) *Harprecht, Instit. hoc tit. n. 263.* dicitur autem feras ad excludendas mortuas, quæ feræ nomen non merentur. *DD. in l. quod te 5. ff. si certum petatur, item mansuetas, quæ capere non licet §. 10. Inst. hoc tit.* (d) dicitur in nullius dominio existentia ad distinctionem earum ferarum, quæ custodia coercentur, aut quarum facilis est persecutio. *lib. 2. Inst. hoc tit. §. fera 12.* (e) *Genes. 1. v. 26. 18. & 30. Gen. 9. v. 2. Levit. 17. v. 13. Psal. 8. v. 8. & 9. & 5. Paulus 1. Corinth. 15. v. 27.* (f) *Instit. lib. 2. tit. hoc n. 5.* (g) *L. unica Cod. de venat. ferarum V Wesenb. d. tit. n. & vers. Schneid. eod.*

II.

Quæ cuilibet (a) quarumcunque ferarum (b) omni tempore (c) & loco (d) concessa est, nisi contrarium in jure reperiatur.

(a) *arg. c. 1. gens. vers. 28. §. 12. Instit. lib. 2. tit. 1. lib. 13. ff. hoc tit. Schneid. hoc tit. n. 7. vers. nec quemquam.* in tantum injuriarum actio competat contra prohibentem *l. 2. §. si quis. 6. ne quid in loco publ. l. injuriarum 13. in fin. de injuriis Dec. Consil. 192 in casu. n. 2.* (b) *l. 1. §. un. ff. hoc tit. §. 12. Instit. hoc tit.* (c) ea enim, quæ generaliter permessa sunt omni tempore concessa videntur, nisi specialiter prohibita reperiatur *Dd. in l. de pretio ff. de pub. in rem act.*

III.

Prohibetur autem Venatio Clericis & Monachis (a) cuicumque alij, si fiat cum periculo & damno proximi (b) aut immoderato affectu. (c)

(a) *c. 1. & tot. tit. de Cler. Venat. ext. de Cler. Venat. c. 1. dist. 34 c. ex au. 89. dist. clem. 1. §. porro à Venatione de statu monachi & ratio hujus est hæc potissima, quia venatoria officia humano abesse debent. l. cruent a spectacula Cod. de gladiat. cum & Romulus sacerdotes per omnem vitam militaribus officijs solutos esse vo-*

rit, tradente Henrico Salmueth in notat. ad lib. 2. rerum memorabil. Guidonis Panueli tit. 3. de aucupio. Quod limitatur si ejusmodi personæ saltus proprios aut ferarum vivaria haberent, quorum reditus ex sola Venatione consistenterent, vel venandi jus in aliorum agris seu nemoribus permissum illis esset, tunc etenim eis per constituto ad hoc venatores laicos, non verò per se ipsos venari liceret. *D. Clem. 1. §. porro ibiq. gl. & cano. communiter de statu monach. Panormitan. post Hostiens. in c. 1. de cler. Venatore.* Item in jure piscandi quod eis non minus ac laicis licitum est. *C. 1. 2. de Cler. Venat. C. 1. ne clerici vel monachi c. 1. & 2. 34. dist. ratio disparitatis est, quia piscatio non est exercitium adeò cruentum & athleticum sicut venatio. Harprecht. lib. 2. §. feræ Inst. n. 87. Wesenb. in paratit. lib. 41. hoc tit. n. 7. (b) quilibet enim sic suo jure uti debet, ne tertio periculum aut damnum adferat juxta regulam secundum universalem juris sc. alterum non lædere, item quod cum damno alterius nemo debeat locupletari l. nam hoc natura ff. de Cond. indeb. quin imò sub generalissima dispositione & concessione nõ censetur dispositum & concessum esse in damnum tertij vel proximi. (c) arg. l. sive generalis 61. in pr. ff. de jure dot. eo quod in omni etiam licito actu juxta illud Poëta:*

Est modus in rebus, sunt certi denique fines,
sive observanda aliquaratio.

IV.

ITEM diebus festivis (a) & jejuniis. (b)

(a) juxta tertium Decalogi præceptum, item *c. quoniam in parte 3. ac sequenti ext. de feriis, & l. 3. Cod. eod.* Ratio ne impediatur debitus DEI cultus, bene tamen in feriis sæcularibus, cum hæc ratio cesset, & ex in Ecclesia pro nullis habeantur *c. cum decorem de vit. & hon. cler.* (b) *c. quid prodest 12. & sequenti distinct. 86.*

V.

ET in alieno fundo privato facta prohibitione à Domino, nam talis actione injuriarum à Domino conveniri potest.

§. feræ 12. Inst. lib. 2. de rer. divis. & ibid. Harprecht. Schneid. Mysing. item L. 3. ff. ne quis in loco publi.

VI

VTRUM autem neglecta Domini prohibitione fundum ingrediens volucres & feras captas sibi plenè acquirat, aut à fundi Domino restituere cogatur? mirificè disceptatur, nobis negativa arridet.

arg. §. 12. Inst. lib. 2. de rer. divis. & l. 3. §. 1. ff. de acqui. rer. dom. non enim poena privationis locum habet, nisi in casibus à jure expressis. Novel. 2. c. 3. vers. sicut enim ibi nec quælibet est lex; atqui in proposito casu expressum nullo jure reperitur, ergo. Secundò quia restitutio præsupponit habitum, atqui Dominus loci neq; Dominium neq; possessionem earum ferarum habuit. arg. §. d. 12. Castalius in l. divus 16. ff. de servitutib. rustico: prædi. Mysing. Schneid. v. Wesenb. & infiniti alii DD.

VII.

SEd adhuc major est quæstio, an quis pisces in alieno lacu vel stagno captos suos faciat? nos affirmativam tuebimur.

Per L. 3. item feras §. 14. ff. de acqui. vel amit. Possess. ubi etiam de piscibus

in lacu alieno positus disertè responsum est, eos non possideri ab eo, cuius est lacus, cum tamen de lacu privato qui vendi potest J.C. loquitur, res enim publicas vendi non posse perspicuum est. §. ult. *Inst. de empt. & vend. Harprecht. §. fera 12. Inst. de rer. divis.*

VIII.

Venator quidem contra prohibitionem & monitionem Domini in fundo eius circumiens ab illo propriâ auctoritate expelli (a) non autem detineri & in carcerari potest. (b)

(a) *gl. in L. 3. in verb. prohiberi ff. cod. l. 20. §. 1. ff. ad leg. Aquil. eo quod ingrediens contra prohibitionem vim facere videatur arg. L. vim facit 11. ff. de vi & vi armat. atq; vim vi repellere licet L. ut vim 3. ff. de just. & jur. L. sententiam 45. §. qui cum aliter ff. ad leg. Aquil. (b) quoniam privata captura & incarceration illicita est, & crimen læs. Majest. talis committit L. un. Cod. de privat. carceribus, tot. tit. ne quis in causa sua judicet. Nov. 134. c. 7.*

IX.

Adeò ut nec Domino directo, in fundo alteri in feudum concessio liceat venari.

Ratio, quia feudum nihil est aliud quàm usufructus quidam rei immobilis seu æquipollentis sub conditione fidei & servitiorum constitutus. c. 1. §. fin. in quib. causis feud. amittitur lib. 2. tit. 23. *Vultei. lib. 1. de feud. c. 2. n. 9.* atqui concessio usufructu omne commodum ad usufructuarium pertinet: L. usufructus 7. L. item si 9. ff. de usufruct. nec in præjudicium ejus quidquam Dominus directus agere potest. L. sed si 15. §. ult. cum LL. sequent. ff. de usufr. L. fundi 38. ubi *gl. & DD. ff. de usu & usufruct. leg.*

X.

Vtrum autem fera in alieno fundo meis irretita retibus ante apprehensionem mea fiat dubitatur? negativam sequimur.

Per L. in laqueum 55. ff. de acq. rer. Dom. & arg. §. 13. Inst. de rer. divis. ratio quia licet etiam si irretita sit ut se explicare non possit, tamen multa intervenire & vel maximè prohibitio Domini aut repulsio ut eam in meam omnimodam potestatem redigere non possim *d. §. 13. Inst. L. 3. §. 1. & L. naturalem §. §. favos ff. de acq. rer. domi.*

XI.

Porrò inter animalia differentia facienda est, eo quod aliqua naturaliter sint fera (a) alia quidem naturâ fera, sed hominis industriâ mansuefacta (b) alia deniq; naturâ mansuecta. (c)

(a) §. 14. *Inst. de rer. divis.* veluti Apes, Leones, Lupi, Vrsi, Gallinæ & Anferes feri (b) sunt quidam lepores & cervi, qui in sylvas ire ac redire domum solent. §. 15. *Inst. lib. 2. de rer. divis.* (c) cujusmodi sunt gallinæ domesticæ, boves, oves, &c. §. 16. *Inst. eodem tit.*

XII.

Naturâ fera fiunt capientis ejusq; tam diu manent, quam diu in custodia coercentur vel saltem conspectum non effugerint, aut ita in conspectu nostro sunt, ut non difficilis eorum sit persecutio.

*§. fera 12. Inst. hoc tit. l. 3. §. quidquid L. Pomponius 44. ff. eodem Hostiens. in sum-
ma n. 4. de restitut. spoliatorum Schneidvv. lib. 2. hoc tit. §. 14. & seqq.*

XIII.

Quod si ad naturalem libertatem sese receperint fiunt ca-
pientis.

*L. 3. §. 2. & L. 5. §. Pomponius 44. ff. eod. tunc enim nostra desierunt esse. Schneidvv.
instit. §. 15. n. 1. Inst. eod.*

XIV.

Naturâ fera sed hominum industriâ mansuefacta, eousque
nostra sunt, donec animum habeant revertendi, quod ex
redeundi consuetudine judicatur.

*§. Pavonum 15. Inst. lib. 2. hoc tit. L. naturalem 5. §. 5. ff. de acq. vel amitt. possess.
adeo ut si intercepta ab aliquo fuerint, aut à revertendi consuetudine quoquo
modo averfa, in eum actio furti competat, cum nec nuda etiam spes reverten-
di quam habet Dominus in ejusmodi animalibus mansuefactis ei interverti
debeat. L. Pomponius 8. §. 1. ff. fam. Ercif. L. si Pavonem 37. (ubi de mansuefacto
pavone loquitur) ff. de furto. Sebast. Med. de venat parte 2. q. 37. Mynsing in d. §. pa-
vonum n. 4. Cæterum quandoquidem hæc revertendi consuetudo jure defini-
ta non sit, sed in mero facto consistat, idcirco ex signo & circumstantijs per ju-
dicem judicanda est. L. 1. §. ult. ff. de jure delib. L. continuus 137. §. cum ita ff. de V. O.*

XV.

Naturâ mansuetâ venari non licet & quamvis turbata con-
spectum nostrum effugerint, non fiunt occupantis, sed de-
tinens eafurtum comittit.

*§. gallinarum 16. Inst. eodem. L. naturalem 5. §. 6. ff. hoc tit. L. Pomponius 8. §. 1.
ff. fam. Ercif. Ratio quia occupatio in ijs tantum locum habet, quæ nullius
sunt §. fera 12. Instit. eod. & ea quæ jam alicujus sunt quemadmodum sunt ejus-
modi animalia, ea sine facto nostro nobis auferri nequeunt. L. id quod nostrum
11. ff. de R. I.*

XVI.

Hactenus dicta de jure communi procedunt, ex constitu-
tione verò FRIDERICI Imperatoris omnibus præsertim ru-
sticis & agricolis venatio in locis publicis interdicta est.

*C. 1. si quis rusticus de pace tenenda & ejus violatoribus in usibus feud. & hoc quidem
optimo jure, ratio, quia Princeps publicorum locorum tum ex legum con-
cessione, tum etiam superioritatis, præ eminentiâ ac præscriptione Domini
sunt, arg. L. litora 3. ff. ne quid in loco pub. L. deprecatio 9. ff. ad Leg. Rhod. de Cait. L.
2. ubi Bald. Cod. de quadr. præscri. Cum intersit Reipl. ut subditi magis proprio
officio quâ venationi vacent. L. penult. & ult. Cod. de cohortalibus, facileq; evenire
posset ut sub prætextu venationis arma ferrent, rixas excitarent, homicidia
atque latrocinia in publicæ pacis detrimentum committerent, merito venatio
prohibita est, Fachineus in dd. controversijs lib. & cap. 1. vers. sept. Wesenb. hoc lib.
& tit. n. 7.*

XVII.

Eius successores verò non modò in locis publicis verum et-
iam privatis ac proprijs agris venari prohibuerunt sed hoc,

an jure vel injuriâ factum sit? disceptatur: nos hoc optimo jure factum esse defendemus.

Princeps etenim ex justa & rationabili causa, veluti publicæ utilitatis gratia jus quæsitum alteri auferre potest. *L. item si verberatum 15. ff. de rei vind. L. Lucius 11. ff. de evi ct. L. ædificia 14. Cod. de aper. publ.* ergo multo magis potuerunt & possunt interdicare jus venationis, quod in mera & valdè fallibili spe consistit. *arg. L. non debet 21. ff. de R. l. & c. cui licet 33. n. 6.* Reipublicæ namq; interest periculi vitandi, & pacis tuendæ gratia, ne quilibet, utatur armis, communitas etiam plerumque discordias parit. *L. cum pater 77. §. 20. ff. de legat. 2. L. in re 26. ff. de servit. præd. urb. & hanc tanquam veriorẽ opinionem tenent Wesenb. in parat. ff. hoc tit. n. 7. Fachin. lib. 1. controu. c. 1. Arumæus exercit. lust. 4. thes. 9. ac innumerabiles alij.*

XVIII.

Sed utrùm etiam eodem jure Electores, Principes, Duces, Marchiones, & aliæ liberæ Civitates suis subditis venationem interdicare possint magis est controversum? in hoc casu quoq; magis affirmativæ adhærebimus.

Ratio quia ejusmodi superiores non recognoscunt, sed perpetuam ac regalem jurisdictionem, eandemq; potestatem, quam Imperator in suis jurisdictionibus habet, cum Imperator hujusmodi dignitatis personas investiens omnem potestatem, quam ipse habet in his territorijs in tales personas conferre videatur. *arg. text. in c. 1. §. fin. quibus mod. feud. amitt. lib. 1. tit. 5. §. rei autem de invest. & text. l. 7. & 9. ff. de usufr. generaliter etenim Vasallus omnem utilitatem, quam ipse investiens habebat, tenere censetur. Bald. in L. 1. q. 43. ff. de ver. dr. vif.*

XIX.

Quod si per nimiam ferarum multitudinem & grassaturam segetes, & fructus in fundis vicinis destruantur, tum ij, quibus hæc facultas venandi concessa est, ad refusionem damnorum sunt obligati.

*arg. l. 2. §. fin. ff. si quadr. pauper. feciss. dicatur. L. item mela 11. item cum eo & l. qui occidit 30. §. 3. ff. ad leg. Aquil. Gail. lib. 2. obser. 68. n. 10. Dom. à solo de lust. & lur. lib. 4. q. 6. art. 4. Treutler. volum. 2. disput. 20. hoc tit. thes. 3. lit. A. pulchram hujus rationem assignat Gail. dict. obser. 68. n. 10. quod ejusmodi feræ vel sunt communes, & tunc juxta dictas eas cuilibet venari licet, si verò propriæ Dominorum ad æstimationem damni utili. *L. Aquil. vel de pastu pecoris actione aut ex edicto, si quadr. pauper. feciss. dic. meritò tenentur, per text. in c. fin. §. quod si animalia de injuriis & dam. dat. glo. ibid. in verb. animalia text. in L. fin. Cod. ad L. Aquil. & in L. quamvis ff. eod. Nisi consuetudine contrarium esset receptum, quæ consuetudo licet dnra sit, tamen toleranda est. *L. hoc jure 3. §. ductus aqua ff. de aq. quotid. & æst. c. super quibusdam 26. §. prætere ibiq; Canonistæ d. V. S.***

XX.

Quæ hæctenus adductæ venandi prohibitiones, non modo ex ordinaria supremi Principis potestate (a) verum & vel maximè ex immemoriali legitime facta præscriptione processerunt. (b)

(a) Eò quod propriè Principum sit Reip. omni modo consulere, quod etiam in prohibitione venationum tuendæ pacis & societatis ac ad alios magis necessarios labores homines excitandi gratia factum esse videtur. *Per L. cum Pater 77. §. dulcissimis 20. ff. de leg. 2. l. qui neq. 8. ff. de reb. eor. qui sub tutel. L. si sortem 16. §. si certum ff. de cond. indeb. Sichard. n. 5. Cod. de donat. arg. auth. agricultores c. qua res pign. oblig. possess. L. 2. de nundinis L. 1. de feriis Zannet. tract. de publ. Venat. n. 42. & seqq.* (b) quippe licet ea, quæ sunt meræ facultatis, qualis etiam est Venatio præscribi nequeant: *Rom. commun. conclus. tit. de præscript. conclus. 10. n. 1. Schneid. lib. 2. de præscript.* Attamen hoc dum demum procedit, si nulla superioris prohibitio intervenerit, hac quippe interdicante, & res quæ in mera facultate consistunt, præscribantur, dummodo qui prohibitus est, per tempus jure determinatum in prohibitione acquieverit. *L. si quis diuturno 10. ff. de servit. vind. l. hoc autem 6. ff. de servit. Urb. Præd. Panormit. & Francisc. Ripa in c. cum Ecclesia. 3. de causa possess. & propriet. Covarr. in c. possessor 2. de R. J. in 6. eò quod per ejusmodi prohibitionem quis constituatur in quasi possessione, & sic præscribere ejusmodi juri libero possit, quomodo tradit Zoannettus in tract. de dupl. venat. intelligendam esse L. 7. si quisquam ff. de divers. & temporal. præscript.*

X X I.

A Mittitur quoque jus venandi expressa renunciatione domino facta (a) contoludatione. (b)

(a) *arg. L. si precario 17. in fine ff. com. præd. l. 8. ff. quemadmodum servitus amittatur L. 6. ff. de servit.* (b) *L. 1. ff. quemadmodum servitus amittatur. l. 16. ff. de servit. Urban. prædiorum.*

X X I I.

R Ecuperatur autem venandi facultas vel per Principis benignam concessionem (a) contractum (b) ultimam voluntatem (c) aut immemoriam præscriptionem. (d)

(a) *qua cum ampla sit Esdra lib. 3. c. 3. & nec quisquam dicere possit, cur ita facis? Ecclesiast 8. cum ea terminis limitari non possit, Proverb. 25. non mirum quod ablatam potestatem venandi restituere possit (b) si quis enim Vicino aliquod jus constituere velit pactioibus & stipulationibus id efficere debet. §. ult. Inst. de servit. prædiorum & cum alias conventio lex sit. L. eadem lege Cod. de condict. ob causam datam. meritò conventio partium servanda est. L. 1 §. si convenerit ff. de pactis (c) quod licet inter vivos licebit quoque in ultima voluntate. d. §. ult. Instit. de servit. præd. vel maximè cum ejus sacrosanctum est elogium, cujus non amplius redit arbitrium. L. 1. Cod. de sacrosanctis Ecclesiis (d) C. super quibusdam 26. §. prater ea ibi glos. de verb. signif. Alexander cons. 6. l. 1. Rolandus à Valle consil. 66. n. 60. qua habetur loco tituli legitime acquisiti Felinus in c. accedentes col. 2. de præscript. & veritati equiparatur. Bald. consil. 24. lib. 4. Borchart. in explicat. c. un. qua sunt regalia. n. 17.*

X X I I I.

Q Uòd si alicui, castrum unà cum suis pertinentijs datum sit, etiam jus venandi tanquam annexum collatum esse censetur.

arg. l. 2. §. rectè Neratius ff. si servit. vind. ubi asseritur, quod usufructuario alicujus fundi facultas competat utendi servitute eidem fundo debitâ, ergò etiam Venatione, quæ servitutibus realibus quasi adnumeratur. Gail. lib. 2. obs.

66. ubi allegat. *Zaf. lib. 2. c. 11. per tot. §. aq. Inst. de act. idem cons. 6. incipit Illustris n. 30 lib. 2.* Ratio quia à sylvis tanquam prædio servienti servitus illa venandi castro vel Villæ tanquam fundo dominantis debetur: servitutes etenim non personis sed prædijs debentur. *L. unus ex sociis ff. de serv. rustic. præd.*

X X I V.

A Deò, ut nec Princeps qui ejusmodi jus alteri in sua sylva concessit ex postfacto in ea sylva venari (a) vel arbores proceras & ramosas cumulativè excidere & ad quæstum suum privatum transferre possit. (b)

(a) Ratio quia cum Dominus proprietatis in re fructuaria nihil facere nihilque instituere possit, quod in præjudicium ac detrimentum usufructuarij tendat, & per quod fructus ad usufructuarium pertinentes deminuantur. *L. sed si quid 15. §. ult. & leg. seq. ff. de usufr. L. fundi 38. ubi gl. & DD. ff. de usu & usufr. leg.* ergò neque Principi Venari licebit in ejusmodi sylva ob paritatem rationis juxta vulgaria juris. (b) ratio hoc fraudi & damno esset alteri servitutem venandi habenti, atqui nemo propria autoritate & absque causa servitutem rectè constitutam deteriorem facere potest. *text. notab. in l. servitutes §. si antea ff. de servit. urb. præd. text. in l. si quid §. proprietatis ff. de usufr. Gail. lib. 2. observ. 67. n. 6.*

X X V.

QUòd si tamen alicui jus venandi majores feras v. g. Leones, cervos, urfos, &c. concessum sit, non licebit ei minores v. g. Lepores ac Vulpes capere.

arg. L. servitutes 4. ff. de servit. l. certo generi 13. ff. de servit. rust. præd. L. si sic constit. 7. ff. quemadm. servit. amitt. L. si prius 17. ff. de aqua pluv. arcend. Ratio nam modus sicuti servituti, ita & venationis concessioni adjectus strictissimè observari debet, *juxta d. L. servitutes 4. ff. de servit. l. certo generi 13. ff. de servit. præd. rust. item arg. L. diligenter 5. ff. mandati.*

X X V I.

NEquè tributo jure venandi, jus aucupandi, & piscandi concessum est.

Ratio quia separatorum separata est causa, & ex separatis nihil infertur. *Everhardus in loco legali à separat. 18.* at venationem esse specie distinctam ab aucupio & piscatione, *elucescit ex l. item 9. §. aucupiorum ff. de usufr.* differunt autem vel maxime ratione objecti & loci. Secundo etiam habent diversa nomina, ergò & diversos effectus, *prout ait Gothofr. in L. 7. C. de codicill. arg. l. naturaliter 12. §. nihil commune ff. de acqu. vel amitt. poss.* item ea quæ notabilia vel diversa sunt, nisi manifestè exprimantur, pro omisis habentur. *L. item apud 15. §. 26. ff. de injur.*

X X V I I.

AN verò hoc jus venandi, quod Principes & Comites, ac ejusmodi personæ in prædijs alienis habent, sit servitus, aut qualis? ingens inter DD. est certamen, nos id servitutem realem esse asserimus.

Zaf. §. aq. Inst. de act. n. 24. & seq. idem cons. 6. incipit illustris n. 30. lib. 2. Gail. lib. 2. obs. 61. per tot. quia à sylvis tanquam prædio servienti servitus illa venandi vel castro vel villæ tanquam dominantis fundo debetur. *Gail. d. loco, item*

quia servitus venandi sicuti cætera reales servitutes, ad hæredes transit, & pro ea asserenda datur contra quemcunq̃ sylvæ possessorem actio in rem confessoria. *juxta text. in l. 2. ff. si servit. vind. & ita teste Gaius d. obs. 66. lib. 2. consuetudine observatur in tota Germania, nec juxta hanc opinionem in Camera Spirensi judicatum fuisse se meminisse asserit. Has sequuntur Hieron. Schurff: conf. 1. cent. 3. n. 42. Hartman. pract. obser. lib. 2. c. 4. Treutler. disput. 20. thes. 3. lit. 6. vol. 2. Georg. Mor. in tract. de jure venandi parte 2. cap. 3. n. 4. & seq.*

X X V I I I.

Cæteròquin si quis in hac constituta venandi facultate turbetur, vel eâ uti prohibeatur contra turbantem vel impediendum interdicto uti possidetis vel confessoria actione expediendi potestatem habet.

*L. 1. §. fin. ff. de æq. plu. arcenda. l. sicut 8. §. Aristot. in fine L. 2. L. si quis 10. §. ult. ff. de servit. vind. §. aq. 2. ibiq̃. Zas. n. 27. Inst. de act. Gail. obs. 66. lib. 2. Reus itaque victus refusus actori damnis exturbatione illatis sufficienti præstita cautione securum reddere tenetur, neque se neque successores suos deinceps venandi servitute facientem impedituros esse. *tex. in l. harum act. 7. §. 12. gl. in in d. l. 2. in verb. qui negat. ff. si servit. vindicetur. Bart. in l. 1. §. interdictum. n. 5. & 10. cum sequent. ff. uti possidet.**

X X I X.

Pœna autem in eos qui contra Principum prohibitiones venari attentant, si in edictis non est expressa erit arbitraria (a) alioquin si expressa sit dummodo ea pro venatione prima capitalis non sit, sed pecuniaria, vel carceris &c. tum omnino illa est irroganda. (b)

(a) & agitur contra ejusmodi fericidas actione injuriarum *L. injuriarum. 13. & ult. §. de injurijs*, quæ licet extra ordinem etiam criminaliter intentari possit, tamen *§. pœna autem*, & in *§. summa Inst. de injur. l. ult. ff. de privat. delict.* attamen pœna in tali casu ad mortem extendi non debet *per text. in l. hodie 13. ff. de pœn. & L. 11. ff. eod. nimis etenim durum, & nimis iniquum, crudele, inhumanum ac ratione dissentaneum foret, pro abjectissima bestia hominem tanti à Deo æstimatum plecti. Franc. Zoannet. de dupl. venat. n. 99. & in l. 2. n. 192. Cod. de pact. inter empt. & ven (b) Domini. solus lib. 4. de iust. & iure q. 6. art. 4. Fach. lib. 1. controvers. c. 1. §. tertia conclusio. venationem autem iterantes non solum in famosa columna publicè poni & ex provincia relegari, aliâve corporali pœnâ coerceri possunt, si ita facti & personarum qualitas exposcat. *L. nemo 3. circa fin. Cod. de Episc. aud. L. capitolium 28 §. solet, & §. grassatores ff. de pœn. l. desertorem 3. §. si plures ff. de re milit. l. 8 §. 1. Cod. ad l. Iul. de vi pub. in quibus legibus clare habetur crimina repetentes & frequentantes graviori pœna afficiendos esse.**

X X X.

Immò si reiteratis vicibus Principis edictum contemnere visi & incorrigibiles facti sint, pœnâ capitali plecti possunt.

Capitali enim periculo cupiditas eius amovenda & prohibenda est, si in iisdem sceleribus perseveret *l. 1. Cod. de superexactoribus*; & hoc non principaliter propter feras, quàm contemptum summi Principis. *Fachin. in controuv. lib. 1. cap. 1.*

X X X I.

Coronidis loco quæritur, an deportatus ac hodierno tempore præscriptus seu bannitus, jus venandi amittat in priori negativam (a) posteriori verò affirmativam tuebimur.

(a) quia deportatus tantum ea perdit quæ sunt juris Civilis, non autem ea, quæ sunt juris gentium. *L. sunt quidam 17. ff. de pœnis L. inter o. ff. de interd. & releg. at non contractus tantum plerumq. juxta L. 5. ff. de iust. & iur. L. juris gentium in pr. ff. de pact. Peregrin. de jure fisci lib. 3. tit. 5. n. 8. & seq. sed & Dominum per legitimam præscriptionem consecutum juris gentium esse eximij DD. tradiderunt Ius. in l. fin. n. 2. Cod. si contr. jus vel utilit. publ. Bald. in L. 1. n. 4. Cod. de jure areolor. Parisiens. Conf. 1. n. 108. (b) in ord. Camera p. 2. tit. 9. §. So jemandes Mynsing. cent. 5. obs. 78. n. 3. ratio disparitatis est, quia prior non perdit vitã & sic nec ea, quæ sunt juris gentium, secus autem posterior, qui post præscriptionem efficitur Bogelfrey per d. ord. Cam. part. 2. tit. 9. §. so jemandes vers. so bald.*

PERILLUSTRI, GENEROSO, AC DOCTISSIMO DOMINO DEFENDENTI,

Ignoras venator apros; venare Leones,
Indidit hæc certò torva Diana Tibi:
Nec trepidus Patriæ Genius nunc retia tendis;
Ast tu tela, canes, spicula torta cave:
Nam dulci suades venandi jure Leones,
Et Tibi trifaucum Claudia præda foret.

Patrij amoris ergò accinuit.

CHRISTIANVS KRIEGL, Carinthus
Clagenfurtenf. Phil: & I V. Baccal:

E I D E M.

Numuè feras, piscès, aut insectare volucres,
Quidni? per medium Cæsaris Oceani:
Sistito, solve feras legum rixas Generosè,
Ampla tibi, ut nosti, jure trophæa forent.

Ex singulari affectione applausit

HENRICUS PINGELIUS, Aisfeldiacus
Phil: Abf: I. V. Bacc. nec non Auth: Cæs: Nota: Publ:

E I D E M.

Nobilitas nunc sola sibi veneranda poscit
Plebeoq; negat iustitiamq; joco.
Illustri te bis de stemmate prodit, utrumq;
Dum scis, venandi jura, ferasq; sequi.

Ita Fratere apposuit

SIGISMUNDVS NORBERTVS Hadmer,
Nob: Iglaviensis, Phil. Absol: I.V. Bac. al.

E I D E M.

Iure doces cinctæ studia exercere Dianæ,
Quid mirum? Utravis pallade doctus ovas.
Delius applaudat jaculis, cornuq; Diana
Latratuque canes, plaudat & ipsa Themys.
Sylvanustereti sculpat tua nomina fago.
Quæ satyri, Dryades, & nemus omne legat.

Indissolubilis fraternitatis & amoris ergo subjunct.

HENRICUS HERINGK, Hamburgens:
AA.LL. & Phil: Mag: Cath. Eccl: Lubec: Can: I.V. Stud.

E I D E M.

Iustitiae sCanDis ColLes, faVtrI Ce Diana
CInCtVs, Venat V tVtVs honor tVV's est.

A L I V D.

Iuris in immenso saltu, nec desine, curras
Iuridicam certè, curre feram capies.

Amicè congratulabatur

FRANCISCVS PETRVS GREIN,
Trevirens: I. V. Studiosus.

F I N I S.